
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2017

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Τετάρτη 14 Ιουνίου 2017

A1. Μετάφραση

Κείμενο 14

Νόμισε πως ερχόταν προς αυτόν άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα πεθαμένου. Αυτόν μόλις ο Κάσσιος είδε, αισθάνθηκε φόβο (τον έπιασε φόβος) και το όνομά του επιθύμησε να ακούσει. Εκείνος απάντησε πως ήταν ο Πλούτωνας.

.....

Κείμενο 31

Κατά το Λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος καταγόμενος από αριστοκρατική γενιά είχε την αρχηγία στο στρατό των Ρωμαίων. Όταν αυτός κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και με αυτά τα λόγια προκλήθηκε σε μάχη από το αρχηγό των εχθρών:

.....

Κείμενο 43

Η οργή δεν πέρασε από σένα ενώ πατούσες τα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί δε σου πέρασε (από το μυαλό σου), όταν η Ρώμη έγινε ορατή (βρέθηκε σε θέα): «μέσα σε εκείνα τα τείχη υπάρχουν το σπίτι και οι θεοί μου, η μάνα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Επομένως αν εγώ δεν είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα πολιορκούνταν: αν δεν είχα γιο, αφού πέθαινα (στο θάνατό μου) θα ήμουν ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτα δεν μπορώ πια να πάθω ούτε θα είμαι για πολύ ακόμα τόσο δυστυχισμένη: αντίθετα όμως, αν συνεχίσεις, αυτούς τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.

ingentis	: ingenter
facie	: facies
similem	: simillimo
quem	: quae
exercitui	: exercitus
proelio	: proeliis
mināci	: minaciōra
illa	: illud
penātes	: penatium
nihil	: nulli rei
diu	: diutius
miserrima	: miser
hos	: hac
mors	: morte
servitus	: servitutis

B2α.

existimāvit	: existimem
venīre	: veniendo
aspexit	: aspice
concēpit	: concipient
praefuit	: praeesse
abīret	: abisset
abstinērent	: abstenturam
habērem	: habebuntur
pati	: passuram esse
possum	: possitis

B2β.

Ενεστώτας	: ingrediamur
Παρατατικός	: ingrederemur
Μέλλοντας	: ingressuri simus
Παρακείμενος	: ingressi simus
Υπερσυντέλικος	: ingressi essemus

Γ1α.

magnitudinis	: γενική της ιδιότητας στο hominem
consul	: ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός ως παράθεση στο T. Manlius
aliquando	: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα abiret.
animo	: αφαιρετική οργανική του τρόπου στο ρήμα perveneras

miserrima

: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο ego μέσω του συνδετικού ρήματος futura sum.

Γ1β.

«Respondit ille se esse Orcum»

Το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου esse είναι το se. Βρίσκεται σε πτώση αιτιατική σύμφωνα με τον κανόνα του Λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου· αν και το υποκείμενο συμπίπτει νοηματικά με το υποκείμενο του ρήματος (ταυτοπροσωπία) στη λατινική τίθεται πάντα σε αιτιατική πτώση (και δεν παραλείπεται) και δηλώνεται με την προσωπική αντωνυμία se. Έχουμε άμεση αυτοπάθεια.

«Ego nihil iam pati possum»

Το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου pati είναι το ego και βρίσκεται σε πτώση ονομαστική, γιατί υπάρχει ταυτοπροσωπία.

Γ1γ.

«filius [...] a duce hostium his verbis proelio laccessitus est»:

Dux hostium **filium** his verbis proelio **laccessivit**.

Γ1δ.

natus : qui natus erat

ingredienti : dum (tu) ingrederis/re

Γ2α.

- si pergis: υπόθεση
manet: απόδοση

Η υπόθεση εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (pergis) και η απόδοση με οριστική ενεστώτα (manet) σχηματίζοντας υποθετικό λόγο του α' είδους που δηλώνει υπόθεση ανοιχτή στο παρόν.

- si perrexisses... mansisset
- si pergas ... maneat.

Γ2β.

«**nisi filium habērem, liberā in liberā patria mortua essem**»:

(Ego) non habens filium, libera in liberā patria mortua essem.

Η μετοχή βρίσκεται σε πτώση ονομαστική γιατί είναι συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο ego του ρήματος της πρότασης (essem). Η άρνηση **non** οφείλεται στο ότι η δευτερεύουσα πρόταση ήταν αποφατική.

Γ2γ.

Quem simul aspexit Cassius: Η δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *simul*, ο οποίος συντάσσεται με οριστική παρακειμένου και εκφράζει το προτερόχρονο. Εκφέρεται με έγκλιση οριστική, γιατί εκφράζει καθαρά χρονική σχέση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το ρήμα της χρονικής πρότασης είναι το *aspexit* (οριστική παρακειμένου), εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (*conserpit*) και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Cum aliquando castris abiret: Η δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση εισάγεται με τον ιστορικό – διηγηματικό σύνδεσμο *cum* (που χρησιμοποιείται μόνο για διηγήσεις του παρελθόντος) και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο ιστορικός *cum* υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια πρόταση δημιουργώντας μια σχέση αιτίου – αιτιατού ανάμεσά τους. Είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην υποτακτική. Συγκεκριμένα εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (*abiret*), εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (*edixit*) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.